

Stopp råtesoppen!

Det er to måter å få bukt med råteskader på utover en vanlig overflatebehandling med grunning og maling: å sørge for god lufting av ytterkledningen og metting av endeveden.

Av ifi.no

Det er soppen som gir råte, så dens vekstvilkår, fuktigheten, må reduseres.

God lufting

Husk at fuktighet kan komme både utenfra og innenfra. Nyere hus har ytterpaneler med luftet bakside. Panelene er konstruert slik for å slippe ut fuktig luft som vandrer fra oppvarmede rom og ut gjennom veggen. Den utluftede baksida skal lette tørkeprosessen når ytterpanelet er blitt fuktig. Slipper ikke fuktigheten ut, kan fuktigheten kondensere og bli vann.

En godt ventilert ytterkledning transporterer bort fuktigheten. Men det må en bygningskyndig til for å vurdere om konstruksjonen gir ønsket lufting. Det er ikke alltid luftingen er god nok. Uheldige detaljer i konstruksjonen, som lar fuktigheten bli liggende, fører til råtefare uansett hvilken overflatebehandling du har valgt. På spesielt utsatte deler av huset, som vindskier, takbord etc. bør det derfor være trykkimpregnert trevirke. En godt ventilert ytterkledning transporterer bort fuktigheten. Men det må en bygningskyndig til for å vurdere om konstruksjonen gir ønsket lufting.

All endeved, enten den finnes på panelbord, rekkverk, gjerder, bord eller stolbein, må mettes med en løsemiddelfortynnbar oljegrunning eller oljebeis før den videre behandlingen. Slik blir endeveden

vannavstøtende, og tar opp i seg lite fuktighet.

I tillegg til riktig behandling av endeveden er det viktig at bordene ikke går for langt ned mot bakken, mot støpte uteterrasser, trapper eller lignende, hvor regnvann kan sprute oppover og bak panelet. Avstanden bør være størst mulig, for eksempel 8-10 centimeter opp fra mur, og minst 30 centimeter over jord.

I ubehandlet endeved vil vann og annen fuktighet kunne suges 15-20 centimeter opp i bordene. Det kan skje selv om panelet er skåret skrått, slik at det har dryppnese. Avskalling av maling, fuktskader og råteproblemer viser seg derfor ofte først i denne delen av panelbordene.

Dersom det er mulig, bør endene av panelbord, gjerdesprosser, bord- og stolbein på hagemøbler og lignende få lov til å stå i fortynnet oljebeis, oljegrunning eller eventuelt trebeskyttelsesmiddel 20-30 minutter før montering.

Råtesoppen blir du enklest kvitt ved å fjerne de skadede materialene. Panelbordene må tas bort i fulle lengder for å unngå skjøter. Der kan det i sin tur trenge inn vann i endeveden, som fort gir nye råteskader.

Kutt aldri bordet rett over skadestedet: beregn 30-40 centimeter inn på friskt tre. Husk at råtne bord er fulle av soppsporer. La dem ikke bli liggende i hagen og råtne videre! På områdene rundt råteskaden bør malingen fjernes ved sliping, skraping eller varme for å kontrollere om råten har spredt seg. Deretter påføres et sopphindrende trebeskyttelsesmiddel. Både de nye bordene og områdene rundt behandles fra grunnen av før maling eller beising, etter vanlig mønster.